

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമരാവണയോർയുദ്ധം രാവണസ്യ ശക്ത്യാ ലക്ഷ്മണസ്യ മുർച്ഛാ
രാവണസ്യ യുദ്ധാത് പലായനം ച

തസ്മിൻ പ്രതിഹത്യേന്ദ്രേ തു
രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ |
ക്രോധം ച ദ്വിഗുണം ചക്രേ
ക്രോധാച്ചാന്ദ്രമനന്തരം || 6.100.1 ||

മയേന വിഹിതം രൗദ്ര -
മന്യദന്ദ്രം മഹാദ്യുതിഃ |
ഉത്സഷ്ടും രാവണോ ഭീമം
രാഘവായ പ്രചക്രമേ || 6.100.2 ||

തതഃ ശൂലാനി നിശ്ചേരു -
ർഗദാശ്ച മുസലാനി ച |
കാർമുകാദ് ദീപ്യമാനാനി
വജ്രസാരാണി സർവശഃ || 6.100.3 ||

മുദ്ഗരാഃ കൂടപാശാശ്ച
ദീപ്താശ്ചാശനയസ്തമാ |
നിഷ്ഠേതുർവിവിധാസ്തീക്ഷ്ണാ
വാതാ ഇവ യുഗക്ഷയേ || 6.100.4 ||

തദന്യൂം രാഘവഃ ശ്രീമാ -
 നുത്തമാന്യൂവിദാം വരഃ |
 ജഘ്യാന പരമാന്യൂണ
 ഗാന്ധർവേണ മഹാദ്യുതിഃ || 6.100.5 ||

തസ്മിൻ പ്രതിഹത്യേന്യൂ തു
 രാഘവേണ മഹാത്മനാ |
 രാവണഃ ക്രോധതാമ്രാക്ഷഃ
 സൗരമന്യൂമുദീരയത് || 6.100.6 ||

തതശ്ചക്രാണി നിഷ്ഠേതു -
 ര്ഭാസ്യരാണി മഹാന്തി ച |
 കാർമുകാദ് ഭീമവേഗസ്യ
 ദശഗ്രീവസ്യ ധീമതഃ || 6.100.7 ||

തൈരാസീദ് ഗഗനം ദീപ്തം
 സമ്പതദ്ഭിഃ സമന്തതഃ |
 പതദ്ഭിശ്ച ദിശോ ദീപ്താ -
 ശ്ചന്ദ്രസൂര്യഗ്രഹൈരിവ || 6.100.8 ||

താനി ചിച്ഛേദ ബാണൗഘൈ -
 ശ്ചക്രാണി തു സ രാഘവഃ |
 ആയുധാനി ച ചിത്രാണി
 രാവണസ്യ ചമുദുവേ || 6.100.9 ||

തദന്യൂം തു ഹതം ദൃഷ്ട്വാ
 രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ |
 വിവ്യാധ ദശഭിർബാണൈ
 രാമം സർവേഷു മർമസു || 6.100.10 ||

സ വിഭോ ദശദിർബാണൈ -
 ര്മഹാകാർമുകനിഃസൃതൈഃ |
 രാവണേന മഹാതേജാ
 ന പ്രാകമ്പത രാഘവഃ || 6.100.11 ||

തതോ വിവ്യാധ ഗാത്രേഷു
 സർവേഷു സമിതിഞ്ജയഃ |
 രാഘവസ്തു സുസക്രൂദ്ധോ
 രാവണം ബഹുഭിഃ ശരൈഃ || 6.100.12 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ ക്രൂദ്ധോ
 രാഘവസ്യാനുജോ ബലീ |
 ലക്ഷ്മണഃ സായകാൻ സപ്ത
 ജഗ്രാഹ പരവീരഹാ || 6.100.13 ||

തൈഃ സായകൈർമഹാവേഗൈ
 രാവണസ്യ മഹാദ്യുതിഃ |
 ധ്വജം മനുഷ്യശീർഷം തു
 തസ്യ ചിച്ഛേദ നൈകധാ || 6.100.14 ||

സാരഥേഷ്യാപി ബാണേന
 ശിരോ ജ്വലിതകുണ്ഡലം |
 ജഹാര ലക്ഷ്മണഃ ശ്രീമാൻ
 നൈര്യതസ്യ മഹാബലഃ || 6.100.15 ||

തസ്യ ബാണൈശ്ച ചിച്ഛേദ
 ധനുർഗജകരോപമം |
 ലക്ഷ്മണോ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 പഞ്ചദിർനിശിതൈസ്തദാ || 6.100.16 ||

നീലമേഘനിദാംശ്ചാസ്യ
 സദശ്യാൻ പർവതോപമാൻ |
 ജഘാനാപ്സത്യ ഗദയാ
 രാവണസ്യ വിഭീഷണം || 6.100.17 ||

ഹതാശ്യാത് തു തദാ വേഗാ -
 ദവപ്സത്യ മഹാരമാത് |
 കോപമാഹാരയത് തീവ്രം
 ഭ്രാതരം പ്രതി രാവണം || 6.100.18 ||

തതഃ ശക്തിം മഹാശക്തിഃ
 പ്രദീപ്താമശനീമിവ |
 വിഭീഷണായ ചികേഷപ
 രാക്ഷസേന്ദ്രഃ പ്രതാപവാൻ || 6.100.19 ||

അപ്രാപ്താമേവ താം ബാഭൈ -
 സ്ത്രിഭിശ്ചിച്ഛേദ ലക്ഷ്മണം |
 അമോദതിഷ്ഠത് സന്നാദോ
 വാനരാണാം മഹാരണേ || 6.100.20 ||

സമ്പപാത ത്രിധാ ഛിന്നാ
 ശക്തിഃ കാഞ്ചനമാലിനീ |
 സവിസ്തുലിംഗാ ജ്വലിതാ
 മഹോൽകേവ ദിവശ്ച്യുതാ || 6.100.21 ||

തതഃ സംഭാവിതതരാം
 കാലേനാപി ദുരാസദാം |
 ജഗ്രോഹ വിപുലാം ശക്തിം
 ദീപ്യമാനാം സ്വതേജസാ || 6.100.22 ||

സാ വേഗിതാ ബലവതാ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ |
 ജ്ജ്യാല സുമഹാതേജാ
 ദീപ്താശനിസമപ്രഭാ || 6.100.23 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ വീരോ
 ലക്ഷ്മണസ്തം വിഭീഷണം |
 പ്രാണസംശയമാപന്നം
 തൂർണമദ്യവപദ്യത || 6.100.24 ||

തം വിമോക്ഷയിതും വീര -
 ശ്യാപമായദ്യ ലക്ഷ്മണം |
 രാവണം ശക്തിഹസ്തം വൈ
 ശരവർഷൈരവാകിരത് || 6.100.25 ||

കീർയമാണഃ ശരൗഘേണ
 വിസൃഷ്ടേന മഹാത്മനാ |
 ന പ്രഹർതും മനശ്ചക്രേ
 വിമുഖീകൃതവിക്രമഃ || 6.100.26 ||

മോക്ഷിതം ഭ്രാതരം ദൃഷ്ട്വാ
 ലക്ഷ്മണേന സ രാവണം |
 ലക്ഷ്മണാഭിമുഖസ്തിഷ്ട -
 നിദം വചനമബ്രവീത് || 6.100.27 ||

മോക്ഷിതസ്തേ ബലശ്ലാഘിൻ
 യസ്മാദേവം വിഭീഷണം |
 വിമുച്യ രാക്ഷസം ശക്തി -
 സ്ത്വയീയം വിനിപാത്യതേ || 6.100.28 ||

ഏഷാ തേ ഹൃദയം ഭിത്ത്യാ
 ശക്തിർലോഹിതലക്ഷണാ |
 മദ്ബാഹുപരിഘോത്സൃഷ്ടാ
 പ്രാണാനാദായ യാസ്യതി || 6.100.29 ||

ഇത്യേവമുക്ത്യാ താം ശക്തി -
 മഷ്ടഘണ്ടാം മഹാസ്വനാം |
 മയേന മായാവിഹിതാ -
 മമോഘാം ശത്രുഘാതിനീം || 6.100.30 ||

ലക്ഷ്മണായ സമുദ്ദിശ്യ
 ജ്വലന്തീമിവ തേജസാ |
 രാവണഃ പരമക്രൂദ്ധ -
 ശ്രീക്ഷേപ ച നനാദ ച || 6.100.31 ||

സാ ക്ഷിപ്താ ഭീമവേഗേന
 വജ്രാശനിസമസ്വനാ |
 ശക്തിരഭ്യപതദ് വേഗാ -
 ത്ലലക്ഷ്മണം രണമൂർധനി || 6.100.32 ||

താമനുവ്യാഹരച്ഛക്തി -
 മാപതന്തീം സ രഘവഃ |
 സ്വസ്തുസ്തു ലക്ഷ്മണായേതി
 മോഘാ ഭവ ഹതോദ്യമാ || 6.100.33 ||

രാവണേന രണേ ശക്തിഃ
 ക്രുദ്ധേനാശീവിഷോപമാ |
 മുക്താസ്ത്രശൂരസ്യഭിതസ്യ
 ലക്ഷ്മണസ്യ മമജ്ജ സാ || 6.100.34 ||

ന്യപതത് സാ മഹാവേഗാ
 ലക്ഷ്മണസ്യ മഹോരസി |
 ജിഹ്വേവോരഗരാജസ്യ
 ദീപ്യമാനാ മഹാദ്യുതിഃ || 6.100.35 ||

തതോ രാവണവേഗേന
 സുദൂരമവഗാഢയാ |
 ശക്ത്യാ വിദിന്നഹൃദയഃ
 പപാത ഭൂവി ലക്ഷ്മണഃ || 6.100.36 ||

തദവസ്ഥം സമീപസ്ഥോ
 ലക്ഷ്മണം പ്രേക്ഷ്യ രാഘവഃ |
 ഭ്രാത്യസ്നേഹാൻമഹാതേജാ
 വിഷണ്ണഹൃദയോഭവത് || 6.100.37 ||

സ മുഹൂർത്തമിവ ധ്യാത്വാ
 ബാഷ്പപർയാകുലേക്ഷണഃ |
 ബഭൂവ സംരബ്ധതരോ
 യുഗാന്ത ഇവ പാവകഃ || 6.100.38 ||

ന വിഷാദസ്യ കാലോഽയ -
 മിതി സഞ്ചിന്ത്യ രാഘവഃ |
 ചക്രേ സുതുമുലം യുദ്ധം
 രാവണസ്യ വധേ ധൃതഃ |
 സർവയത്തേന മഹതാ
 ലക്ഷ്മണം പരിവീക്ഷ്യ ച || 6.100.39 ||

സ ദദർശ തതോ രാമഃ
 ശക്ത്യാ ദിന്നം മഹാഹവേ |

ലക്ഷ്മണം രുധിരാദിഗ്ധം
സപന്നഗമിവാചലം || 6.100.40 ||

താമപി പ്രഹിതാം ശക്തിം
രാവണേന ബലീയസാ |
യത്തതന്യേ ഹരിശ്രേഷ്ഠാ
ന ശേകുരവമർദിതും || 6.100.41 ||

അർദിതാശ്ചൈവ ബാണൗഘൈ -
ന്യേ പ്രവേകേണ രക്ഷസാം |
സൗമിത്രേഃ സാ വിനിർഭിദ്യ
പ്രവിഷ്ടാ ധരണീതലം || 6.100.42 ||

താം കരാദ്യാം പരാമൃശ്യ
രാമഃ ശക്തിം ഭയാവഹാം |
ബഭഞ്ജ സമരേ ക്രുദ്ധോ
ബലവാൻ വിചകർഷ ച || 6.100.43 ||

തസ്യ നിഷ്കർഷതഃ ശക്തിം
രാവണേന ബലീയസാ |
ശരാഃ സർവേഷു ഗാത്രേഷു
പാതിതാ മർമഭേദിനഃ || 6.100.44 ||

അചിന്തയിത്യാ താൻ ബാണാൻ
സമാശ്ലിഷ്യ ച ലക്ഷ്മണം |
അബ്രവീച്ച ഹനുമന്തം
സുഗ്രീവം ച മഹാകപിം || 6.100.45 ||

ലക്ഷ്മണം പരിവാർയൈവം
തിഷ്ടധ്യം വാനരോത്തമാഃ |

പരാക്രമസ്യ കാലോഽയം
സമ്പ്രാപ്തോ മേ ചിരേണ്ണിതഃ || 6.100.46 ||

പാപാത്മായം ദശഗ്രീവോ
വധ്യതാം പാപനിശ്ചയഃ |
കാക്ഷിതം ചാതകസ്യേവ
ഘർമാന്തേ മേഘദർശനം || 6.100.47 ||

അസ്തിൻ മൂഹൂർതേ നചിരാത്
സത്യം പ്രതിശൃണോമി വഃ |
അരാവണമരാമം വാ
ജഗദ് ദ്രക്ഷ്യഥ വാനരാഃ || 6.100.48 ||

രാജ്യനാശം വനേ വാസം
ദണ്ഡകേ പരിധാവനം |
വൈദേഹ്യാശ്ച പരാമർശോ
രക്ഷോഭിശ്ച സമാഗമം || 6.100.49 ||

പ്രാപ്തം ദുഃഖം മഹാഘോരം
ക്ലേശശ്ച നിരയോപമഃ |
അദ്യ സർവമഹം തൃക്ഷേദ്യ
നിഹത്യാ രാവണം രണേ || 6.100.50 ||

യദർഥം വാനരം സൈന്ധവം
സമാനീതമിദം മയാ |
സുഗ്രീവശ്ച കൃതോ രാജ്യേ
നിഹത്യാ വാലിനം രണേ |
യദർഥം സാഗരഃ ക്രാന്തഃ
സേതൂർബദ്ധശ്ച സാഗരേ || 6.100.51 ||

സോഽയമദ്യ രണേ പാപ -
 ശ്ചക്ഷുർവിഷയമാഗതഃ |
 ചക്ഷുർവിഷയമാഗത്യ
 നായം ജീവിതുമർഹതി || 6.100.52 ||

ദൃഷ്ടിം ദൃഷ്ടിവിഷസ്യേവ
 സർപസ്യ മമ രാവണഃ |
 യഥാ വാ വൈനതേയസ്യ
 ദൃഷ്ടിം പ്രാപ്തോ ഭുജംഗമഃ || 6.100.53 ||

സുഖം പശ്യത ദുർധർഷാ
 യുദ്ധം വാനരപുംഗവാഃ |
 ആസീനാഃ പർവതാഗ്രേഷു
 മമേദം രാവണസ്യ ച || 6.100.54 ||

അദ്യ പശ്യന്തു രാമസ്യ
 രാമത്വം മമ സംയുഗേ |
 ത്രയോ ലോകാഃ സഗന്ധർവാഃ
 സദേവാഃ സർഷിചാരണാഃ || 6.100.55 ||

അദ്യ കർമ കരിഷ്യാമി
 യൽലോകാഃ സചരാചരാഃ |
 സദേവാഃ കഥയിഷ്യന്തി
 യാവദ് ഭൂമിർധരിഷ്യതി |
 സമാഗദ്യ സദാ ലോകേ
 യഥാ യുദ്ധം പ്രവർത്തിതം || 6.100.56 ||

ഏവമുക്ത്യാ ശിതൈർബാണൈ -
 സ്തപ്തകാഞ്ചനഭൂഷണൈഃ |

ആജ്ഘാന രണേ രാമോ
ദശഗ്രീവം സമാഹിതഃ || 6.100.57 ||

തഥാ പ്രദീപ്തൈർനാരായൈ -
ർമുസലൈശ്ചാപി രാവണഃ |
അഭ്യവർഷത് തദാ രാമം
ധാരാഭിരിവ തോയദഃ || 6.100.58 ||

രാമരാവണമുക്താനാ -
മന്യോന്യമഭിനിപ്ലതാം |
വരാണാം ച ശരാണാം ച
ബഭൂവ തുമുലഃ സ്വനഃ || 6.100.59 ||

വിച്ഛിന്നാശ്ച വികീർണാശ്ച
രാമരാവണയോഃ ശരാഃ |
അന്തരിക്ഷാത് പ്രദീപ്തഗ്രാ
നിപേതുർധരണീതലേ || 6.100.60 ||

തയോർജ്യാതലനിർഘോഷോ
രാമരാവണയോർമഹാൻ |
ത്രാസനഃ സർവഭൂതാനാം
സംബഭൂവാദ്ഭൂതോപമഃ || 6.100.61 ||

സ കീർയമാണഃ ശരജ്ജാലവൃഷ്ടിഭി -
ർമഹാത്മനാ ദീപ്തധനുഷ്ഠതാർഭിതഃ |
ഭയാത് പ്രഭൂദ്രാവ സമേത്യ രാവണോ
യഥാനിലേനാഭിഹതോ ബലാഹകഃ || 6.100.62 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ ശതതമഃ സർഗഃ ||